

BESLUT

2017-12-22

Dnr: 17/00925

SAKEN

SVT Nyheter Skåne, SVT1, 2017-03-23, kl. 18.30, inslag om ett kommunalråd; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att ett kommunalråd, A, äger en miljöfarlig fastighet. Inledningsvis i inslaget visades en skylt med bland annat texten ”Kommunalråd i blåsväder” samtidigt som nyhetspresentatören sa följande.

Sverigedemokraternas kommunalråd i Hässleholm, A, äger en miljöfarlig industrifastighet i Hästveda. I gjuteriet bedrev A och två andra sverigedemokrater ett åkeri vars konkurs fortfarande utreds av åklagare. Och flera personer är folkbokförda på adressen, i strid med bygglovet.

En reporter berättade därefter att jorden vid Hästveda gjuteri är svart efter att sand med tungmetaller dumpats och att det bedrivits tungmetallindustri i över ett halvt sekel i Hästveda. Reportern uppgav sedan att det på två brevlådor vid fastigheten syntes flera namn. Reporter sa också att fem personer har adress på fastigheten och att tre personer är folkbokförda på adressen. Därefter intervjuade reportern Hässleholm kommuns miljöchefen och bland annat följande sades.

(Miljöchef) – Ja, alltså det är ju inte byggt som en bostad så det strider definitivt mot bygglovet så det får vi ta med byggnadsnämnden i så fall, för att det här är ju byggt som en kontorsdel. (Reporter) – Ägaren sitter ju i byggnadsnämnden. (Miljöchef) – Ingen kommentar. (Reporter) – Borde han känna till reglerna då? (Miljöchef) – Kan man tycka.

Reportern uppgav sedan att tungmetallerna i marken vid Hästveda gjuteri inte är

en akut miljöfara men att det finns högar med miljöfarligt material i den del av gjuteriet som är rivningsfärdig. Miljöchefen hördes igen och sa bland annat att materialet skulle tas om hand men att det ännu inte krävts av fastighetsägaren.

Reportern intervjuade därefter en ombudsman för Transportarbetarförbundet och bland annat sades följande.

(Reporter) – Det nytilträdde kommunalrådet A äger idag hela Hästveda gjuteri. Han och en partikollega i Sverigedemokraterna köpte fastigheten för 1,5 miljon i januari 2013. Samma kollega som senare skrev det intyg som A använde för att få ut 186 000 kronor i ersättning vid sammanträden. I gjuteribranschens tidning berättar A i januari 2013 att kompanjonerna startar åkeri och att de redan dubblat omsättningen. Ett drygt år senare går åkeriet i konkurs. När kompanjonen säljer aktierna till två kriminella narkotikamissbrukare har A redan sålt sina aktier. Bokföringen gick upp i rök och ett 30-tal chaufförer fick vänta upp till ett halvår för att få ut lön via lönegarantin.

(Ombudsman) – Jag tycker rent ut sagt att det är jävligt. Jag tycker det är fruktansvärt att man så lättvindigt kan försätta nån, eller sälja nånting till någon som helt uppenbart kommer försätta i konkurs, det är det enda syftet, och utsätta så många människor för ett så enormt lidande. (Reporter) – Det var många som hade svårt att få det att gå ihop, i flera månader ekonomiskt? (Ombudsman) – Det var jättemånga.

Reportern sa därefter att ekobrottsåklagare utrett konkursen i snart tre år och att kommunalrådets partikollega friats från misstankar. Avslutningsvis sades följande av reportern.

A vägrar ställa upp på en intervju men skriver i ett mejl att han inte känner till att nån bor på fastigheten och att det måste ha varit hans hyresgäster som haft sin personal där. Men chaufförer i det konkursade åkeriet säger att namn på brevlådorna stämmer med personer som jobbade åt A 2013.

ANMÄLAN

Anmälaren anför i huvudsak att det i inslaget felaktigt framstod som att A varit delaktig i en smutsig skandalkonkurs och andra oegentligheter. Sanningen är dock att A sålde sin del av bolaget våren 2013. Konkursen skedde i juni 2014 och då hade bolaget sålts i ytterligare ett led. I inslaget framställdes fastigheten som miljöfarlig trots att det på hemsidan för miljöförvaltningen i Hässleholm kommun finns dokument som styrker att fastigheten inte är miljöfarlig. Uppgiften som lämnades i inslaget om att A:s anställda bor på fastigheten var felaktig och rubriken var missvisande.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför i huvudsak följande.

I inslaget framgick det tydligt att A sålde sina aktier före den efterföljande konkursen. Miljöchefen sa i inslaget att ägaren måste ta hand om de förorenade massor som ligger i de rivningsfärdiga byggnaderna på fastigheten. I

länsstyrelsens inventering av förorenade områden från 2005 har gjuteriet i Hästveda bedömts som klass 2 på en fyrgradig skala. Miljökontoret i Hässleholm har sedan graderat industritomten till klass 3. Riskklass 1 betyder att riskerna för människa och miljö bedöms som mycket stora medan riskklass 4 betyder att riskerna bedöms som små.

Det sades inte i inslaget att kommunalrådets anställda bor på Hästveda gjuteri. Det som sades var att det finns personer som är folkbokförda på adressen. Det uppgavs vidare att chaufförer i det konkursade åkeriet säger att namn på brevlådorna stämmer med personer som jobbade åt A år 2013. I inslaget refererades också till A:s svar i mejl om att han inte känner till att någon bor på fastigheten och att det måste ha varit hans hyresgäster som haft sin personal där.

En rubrik är till sin karaktär tillspetsad och formuleringen ”i blåsväder”, det vill säga vara utsatt för kritik, ska ses som en övergripande beskrivning av kommunalrådets situation kopplat till det som framgick av granskningen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i ljudradion (13 § sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Dessa skyldigheter innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet. Om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska dock den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag, antingen genom att den kritiserade själv medverkar eller genom att en kommentar från honom eller henne redovisas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

I inslaget framgick att A sålt sina andelar innan hans tidigare åkeri gick i konkurs. Nämnden anser inte att det i inslaget uppgavs att A:s anställda bor på fastigheten utan att det tydligt framgick att det rörde sig om personer folkbokförda på adressen och att det var chaufförer från det konkursade åkeriet som uppgett att namnen på brevlådorna överensstämmer med A:s före detta anställda. Nämnden konstaterar också att A:s ståndpunkt i frågan redovisades. Nämnden anser därtill

att SVT visat grund för den av anmälaren kritiserade uppgiften om att A äger en fastighet som är miljöfarlig. Inslaget strider mot denna bakgrund inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattson, Jan Holmberg, Clas Barkman, Staffan Dopping, Malin Bergström, Pia Rehnquist och Kristina Åberg efter föredragning av Cecilia Smitt Meyer.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Cecilia Smitt Meyer

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.